

יוני 2016

אסטרטגיה להנעת החברה האזרחית למעורבות¹ Civil Society Engagement Strategy

מאת The Commonwealth Foundation

תקציר בעברית, נכתב על ידי פז רפפורט

קרן The Commonwealth Foundation עובדת עם ארגוני חברה אזרחית כדי לקדם זהות קהילתית משותפת ועקרונות של משילות, דמוקרטיה ופיתוח מתמשך. זהו ארגון שממוקם בין מוסדות הממשלה לבין ארגוני החברה האזרחית, הפועל לגרום לשני הצדדים לפעול ביחד. הקרן פיתחה את האסטרטגיה להנעת החברה האזרחית למעורבות במטרה שתשמש לטווח ארוך לצורך בניית יכולת וחיזוק ארגוני החברה האזרחית. זאת מתוך הבנה כי אם קולם יישמע באופן ברור וחזק יותר, אם המסר שלהם יועבר בצורה בהירה יותר ואם שיתוף הפעולה שלהם עם הממשלה יתחזק, ארגוני החברה האזרחית יוכלו להשתתף בתהליכי המשילות באופן יעיל יותר ולתת מענה לאתגרים החברתיים.

מטרתו של מסמך זה היא לספק לקרן מסגרת פעולה שגם תעצים את החברה האזרחית וגם תגרום לה לפעולה. בניית יחסים ותיאום עם ארגוני החברה האזרחית תביא להבנה בין הקרן לבין ארגוני החברה האזרחית לגבי התוצאות הרצויות והשינויים ההכרחיים בחברה. הקרן משתפת במסמך על מנת שגורמים נוספים יוכלו לעשות שימוש באסטרטגיה המוצעת.

הרציונל מאחורי האסטרטגיה

משילות פירושה החוקים, המוסדות והתהליכים שבאמצעותם אנשים, ארגונים ומוסדות ממשלה פועלים למען יעדים משותפים, מחליטים החלטות, יוצרים סמכות לגיטימית ומקדמים זכויות אדם. בתהליכים אלה כלולים גם ארגוני החברה האזרחית, שתפקידם לערער על הסמכות הציבורית ולהציע שיטות שונות של השתתפות פוליטית. ארגוני החברה האזרחית נחשבים לקריטיים בתהליכי פיתוח משילות דמוקרטית. הדמוקרטיה תלויה בהשתתפותם של ארגוני החברה האזרחית בתהליכים אלה, הם משמיעים את קולו של האזרח ומשפיעים על החלטות הקשורות למדיניות, ומאפשרים לאזרח להיות מעורב באופן פעיל יותר בתהליכים דמוקרטיים. כאשר ארגוני החברה האזרחית מאורגנים יש להם כוח אדיר, והם מביאים ליותר קבלת אחריות, שקיפות ויעילות של מוסדות הממשלה. מוסדות ממשלתיים הם אלה שמקדמים את השכבות החלשות בחברה, ואם הם אינם פועלים באופן דמוקרטי ומכליל השכבות החלשות ביותר הן אלה שנפגעות ראשונות. חברה אזרחית פעילה וחזקה מטילה ספק בסמכות של מוסדות הממשלה ומציעה שיטות שונות של השתתפות פוליטית כחלק מתהליך דמוקרטי בריא. חברה אזרחית היא תחום חברתי שהינו

¹ תקציר בעברית של המאמר Civil Society Engagement Strategy שנכתב על ידי The Commonwealth Foundation.

ניתן למצוא את המאמר המלא בקישור הבא:

[http://www.commonwealthfoundation.com/sites/cwf/files/downloads/Civil%20Society%20Engagement%20Strategy%20\(Updated%20March%202015\)_0.pdf](http://www.commonwealthfoundation.com/sites/cwf/files/downloads/Civil%20Society%20Engagement%20Strategy%20(Updated%20March%202015)_0.pdf)

נפרד מהמדינה ומהשוק, שבו אזרחים יכולים לדון ביחסיהם עם המדינה, זה עם זה ועם חברות פרטיות ומוסדות בינלאומיים. לארגוני החברה האזרחית פנים רבות, וחברה אזרחית חזקה תוכל לשפר את איכות החיים של האזרחים ואת הפעילות הדמוקרטית.

מטרת האסטרטגיה

מטרת האסטרטגיה היא לחזק את ארגוני החברה האזרחית כדי שיוכלו להביא למשילות חזקה יותר, יעילה ומשתפת יותר. ובאופן ספציפי, מטרתה:

- לחזק בניית יוזמות להגברת שיתוף הפעולה בין ארגוני החברה האזרחית ומוסדות המשילות
- לבנות תשתיות שיאפשרו מעורבות מועילה של ארגוני חברה אזרחית ומוסדות משילות לקידום תוצאות ארוכות טווח
- לפתח מדדי ביצועים כדי לעקוב אחר ההתקדמות לעבר התוצאות

האסטרטגיה פועלת לפי העקרון של שיתוף פעולה באמצעות שותפויות. כדי לחזק את ארגוני החברה האזרחית כדי שיקדמו את האינטרסים של האזרחים, יש לקדם מערכות יחסים המבוססות על אמון, חזון משותף ומחויבות ליעדים משותפים. עבודה באמצעות שותפויות מביאה להגברת היעילות והפרודוקטיביות, ישנה גישה למומחיות של הצדדים השונים, הסיכונים נחלקים בין כמה גורמים ונוצר ידע חדש ומשותף.

מעורבות מועילה וחויבית

פן קריטי של המשילות המערבת הוא האינטרקציה בין המדינה, השוק והחברה האזרחית המאפשרת לאזרחים לממש את דעתם ולקחת חלק בתהליך קבלת ההחלטות. משילות מערבת פירושה העמקת הדמוקרטיה והפיכת הממשל למודרני יותר כדי לשנות את הגישות ונקודות המבט של ארגוני החברה האזרחית ומוסדות הממשל לגבי תפקידו של כל צד בחיזוק הדמוקרטיה. מעורבות מועילה פירושה עיסוק בפוליטיקה דמוקרטית שתביא לשינוי בממשל ולפיתוח. מעורבות מועילה רומזת כי המדינה ומקבלי החלטות אחרים מבינים כי ארגוני החברה האזרחית הם שחקני פיתוח עצמאיים העומדים בפני עצמם, והמציעים מומחיות מגוונת וניסיון בפתרונות פיתוח וחדשנות. ארגונים אלה מייצגים את קולו של האזרח ומאפשרים גישה לקולו של האזרח שאין לממשלה. מעורבות מועילה צריכה להיתפס כאלמנט חיוני של שותפות אפקטיבית בין מוסדות הממשל לבין ארגוני החברה האזרחית.

לארגוני החברה האזרחית תפקיד חשוב בפיתוח המדינה. ברחבי העולם לארגונים אלה יש נוכחות משמעותית בחברה ובתהליכי משילות. הם מהווים חלק מעידן חדש שבו לכל אסון אקולוגי או מהפכה חברתית יש השפעה גלובלית, ושבו אזרחים דורשים מהממשלה יותר שקיפות, לקיחת אחריות והשתתפות אזרחית. הממשלות מתחילות להגיב לדרישות אלה בהדרגה. רבות חתמו על אמנות בינלאומיות לשיתופי פעולה למען פיתוח, המדגישות את החשיבות של פיתוח אווירה המקדמת תהליכי פיתוח המבוססים על שיתופי פעולה עם ארגוני החברה האזרחית. לצורך פיתוח אווירה כזו יש להביא לשינוי מהותי בחקיקה ובמדיניות שיביא למעורבות רבה יותר של האזרחים והשתתפות רחבה יותר של ארגוני החברה האזרחית. התנאים בכל ממשלה וממשלה שונים מאוד, ובמדינות שונות הממשלה מגיבה לדרישות האזרחים ולעתים אף מובילה מהלך של הגברת הפתיחות, השקיפות והמעורבות האזרחית.

- משילות יעילה, אחראית ומגיבה תלויה בשלושה גורמים:
- **סמכות** – היכולת של המנהיגים, הממשלות והארגונים הציבוריים לפעול באופן יעיל.
- **אחריות ומחויבות** – ההכרה של הממשלה בזכות הלגיטימית של האזרחים לדרוש ממנה לפעול בשקיפות ובאחריות.
- **היענות** – האופן שבו המנהיגים, הממשלות והארגונים הציבוריים מגיבים לדרישות האזרחים.

שיתוף הפעולה של ארגוני חברה אזרחית וממשלות תלוי גם ביכולת של ארגוני החברה האזרחית להיכנס לשיתוף פעולה וגם בפתיחות של הממשלה ובהזדמנויות הנפתחות בפניהם, כלומר שהוא תלוי גם באווירה המאפשרת שיתופי פעולה. ישנם כמה אופנים של מעורבות אזרחית, שבדרך כלל מתחילים מהאזרחים וממשיכים להשפיע כלפי מעלה, כגון הפגנות, יוזמות שיתופי פעולה חוצות מגזרים ועוד. לחברה האזרחית צריכה להיות היכולת לשינוי האופן שבו מתבצע הפיתוח במדינה, במיוחד את האופן שבו מתבצעת כרגע משילות הפיתוח. ארגוני החברה האזרחית צריכים להתחיל לקחת תפקידים פעילים יותר בבניית מודלים המקדמים את שותפות האזרחים במשילות. מאמצים כאלה לקדם רפורמה מבנית יכולים להתבצע באמצעות שיתופי פעולה בין ארגוני החברה האזרחית לבין תנועות חברתיות-פוליטיות, כי שני התחומים קשורים זה בזה.

אזורי הפעולה העיקריים של המעורבות המועילה

האסטרטגיה להנעה למעורבות של החברה האזרחית שואפת לקדם פרספקטיבה ארוכת טווח, בניית יכולת, חיזוק סביבה המאפשרת פעולה עבור משילות מערבת ושינוי מדיניות תוך יישום גישה הוליסטית. האסטרטגיה מיושמת בשלושה אזורי פעולה אסטרטגיים עיקריים של מעורבות מועילה:

- א. פיתוח יכולת במטרה לחזק את ההיצע והביקוש – בממד התרבותי, בפיתוח מדיניות ובפעולות לקידום יעדים.
- ב. חיזוק פלטפורמות והזדמנויות למעורבות ברמה המקומית והגלובלית.
- ג. יישום דרכי פעולה מומלצות וניהול ידע במשילות המערבת.

התוצאות של אסטרטגיה זו יתבטאו ברמת הפיתוח המקומי וברמת ההשפעה על המדיניות. להלן פירוט של שלושת אזורי הפעולה.

אזור פעולה עיקרי 1: פיתוח יכולות

זהו האזור העיקרי שבו אפשר להעצים את החברה האזרחית ולהשיג תוצאות פיתוח. מדובר בתהליך למידה של מנהיגים, קואליציות וסוכני שינוי אחרים, המעוגן בצרכים המקומיים והמביא לשינויים בגורמים סוציו-פוליטיים הקשורים למדיניות ולגורמים ארגוניים. הוא מגביר את תחושת הבעלות המקומית על יעדי הפיתוח ואת יעילות המאמצים להשגתם. מודל פיתוח היכולת מקדם גישה מערכתית של חשיבה מעמיקה ומעקב אחר היחסים של כמה משתנים עד ליעד הספציפי בהקשר נתון ולאחר מכן יישום היכולות החדשות בהזדמנויות ספציפיות. הוא מגדיר את בעלי העניין השונים שצריכים לקחת חלק בתהליך פיתוח היכולות וכן את היכולות הדרושות. הוא כולל גם ניטור יעיל של התוצאות כדי למדוד את ההתקדמות. המודל תופס את היכולת כתהליך מורכב והוליסטי המתקיים ברמות שונות של המערכת. בגישה זו משתמשים במגוון כלים וטכניקות.

היכולת של החברה האזרחית לעבוד יחד עם מוסדות הממשל תלויה בשלושה גורמים העיקריים הבאים: מודעות לנושאים בהם דנים הגורמים הממשלתיים וההבנה של התהליכים והמבנים וכן היכולת לשתף פעולה – להתארגן, להעביר מסר ברור, לקבוע סדר עדיפויות, לקדם אג'נדה ולתקשר עם מוסדות ממשל. כמה מאזורי שיפור יכולת אלה כוללים:

- א. בניית גישה, מיומנויות וידע בתחומים דרושים –
 1. כולל גישות והתערבויות המשלבות תרבות לתוך אג'נדת הפיתוח תוך הכרה בתרומה הספציפית של התרבות בהשגת יעדי הפיתוח (כגון פיתוח תחום האומנות, פיתוח רשת של סופרים).
 2. פיתוח מדיניות ו-advocacy בשני אזורי חולשה בהקשר של עמדות אזוריות ותת-אזוריות, כולל מדיניות ניטור.
- ב. חיזוק רשתות באופן אזורי ותת-אזורי –
 1. פיתוח מיומנויות יצירת קשרים ושיתוף פעולה – לכמה אזורים/תת-אזורים יש רשתות קשרים מבוססות או בוגרות יותר ואילו אחרים מתחילים ליצור את רשת הקשרים שלהם. התערבויות מותאמות אישית יתמכו בבניית רשתות חזקות המוכנות ומסוגלות לפעול יחד עם מוסדות ממשלתיים מקומיים.
 2. הגדרת אג'נדת פיתוח אזורית – חיזוק יכולות במטרה להחליף מידע, להבהיר עמדות, לנהל משא ומתן, לקבוע סדר עדיפויות ולבנות קונצנזוס בקרב חברי הרשת.
- ג. שיתופי פעולה בין ארצות מתפתחות –
 1. הזדמנויות לחילופי מידע בין ארצות מתפתחות לצורך למידה חוצת מגזרים ושיתופי פעולה עתידיים. לא מדובר בחילופי מידע רק בין מנהלי ארגוני החברה האזרחית אלא גם בין מנהלים בדרגות הביניים שיכולים להפיק תועלת רבה מחשיפה לדרכים חדשות ושונות שבהם אחרים מבצעים תפקידים דומים לשלהם ומגיעים לתוצאות דומות.

אזור פעולה עיקרי 2: הרחבת מרחבי המשילות המיועדים להשתתפות בונה
אזור פעולה זה עוסק בגורמים המונעים מארגוני החברה האזרחית להתחזק: חוסר היכולת שלהם להיכנס לשיתופי פעולה והיעדר סביבה תומכת. כדי שתתקיים סביבה תומכת יש צורך בתנאים הבאים:

1. הכרה בארגון החברה האזרחית –
 - א. גורמים פוליטיים המביאים להכרה בארגון, כגון מנגנונים להגנה על זכויות אדם, כולל הזכות להבעה וביטוי, להתאגדות וגישה למידע.
 - ב. מערכת משפט כללית ומנגנונים נוספים, המבטיחים את המעמד המשפטי של ארגוני צדקה וחברה אזרחית, והעובדה כי ארגונים אלה יכולים לפנות לתמיכה משפטית.
 - ג. גורמים אדמיניסטרטיביים המשפיעים על האופן שבו הממשלה מתנהלת מול ארגוני החברה האזרחית.
2. קידום קולם של ארגוני החברה האזרחית – תהליכים, מבנים ומנגנונים היוצרים גישה משמעותית, מרחב ויכולת שמאפשרים לארגוני החברה האזרחית לגבש ולהביע דעה בתהליכי קבלת החלטות שבהם הם מיעצים.
3. קידום יכולת ארגוני החברה האזרחית –

- א. מנגנוני מימון שמסייעים בקידום יכולות הארגון
 - ב. רגולציה ונורמות המקדמים את פעילות הארגון באופן שקוף ואחראי
 - ג. תוכניות ממשלה ותוכניות אחרות המקדמות את היכולת והיעילות של הארגון
 - ד. אמצעים המקדמים פילנתרופיה ואחריות חברתית
4. יחסי הארגון עם גורמים אחרים – האם הארגון רשאי ומסוגל לכונן מערכות יחסים עם גורמים אחרים בחברה האזרחית: יחסים בין מדינות מפותחות למדינות מתפתחות, רשתות קשרים בין מדינות מתפתחות ורשתות קשרים בינלאומיות אחרות, רשתות קשרים ופלטפורמות לאומיות של ארגוני חברה אזרחית.
5. שותפים וגורמים חיצוניים המקדמים את יעילות הפיתוח של ארגון החברה האזרחית – ארגוני חברה אזרחית ממדינות מפותחות וארגונים בינלאומיים, תורמים ומוסדות מרובי גורמים.

גורם מונע נוסף הוא חוסר היכולת של מוסדות המשילות להבין את החשיבות של התנאים האלה. ישנן שלוש גישות אפשריות המאפשרות ליצור שיתופי פעולה חדשניים עם ארגונים בעלי השפעה:

- א. שיפור הגישה לפלטפורמות אזרחיות ותת-אזרחיות אסטרטגיות וכן פלטפורמות ברמה הגלובלית, ושיפור השימוש בהן
 - באופן מסורתי, מרחבי תכנון נועדו לאג'נדות ותהליכים שמתכננות הממשלות, שבהם השיתוף של ארגוני החברה האזרחית הוא מינימלי. מצד שני, כאשר מרחבי המשילות מוקמים על ידי ארגוני חברה אזרחית ישנו ייצוג מינימלי של גורמי ממשל רשמיים. כך ישנן מעט הזדמנויות לדיאלוג, הקשבה, ייעוץ או השפעה על מדיניות. מאמר זה קורא לשנות זאת ולהגביר את השיתוף של ארגוני החברה האזרחית וגורמי הממשלה בדיונים. ישנן כמה דרישות הנחוצות לשם קידום דיאלוג אמיתי בין ארגוני החברה האזרחית לבין מוסדות הממשל:
 - לחברה האזרחית צריך להיות תפקיד מרכזי בפיתוח האג'נדה ובעיצוב התהליך והמתודולוגיה של הדיאלוג/פורום/מרחב שיתוף פעולה
 - צריך להיות לה תפקיד מרכזי גם בעיצוב ובהטמעה של הדיאלוג/פורום/מרחב שיתוף פעולה
 - ארגוני החברה האזרחית צריכים להיות המארחים של הדיאלוג/פורום/מרחב השפעה בארץ המארכת יחד עם השותפים שלהם בקהילה, תוך תמיכה של ארגונים מתווכים בין החברה האזרחית לממשל
 - לחברה האזרחית צריכה להיות גישה למשרדי ממשלה לוונטיים ולמקבלי החלטות רלוונטיים אחרים כדי שהדיאלוג יהיה משמעותי
 - במהלך הדיאלוג/פורום/מרחב שיתוף פעולה יש להקפיד על תהליך ייעוץ מכיל, הכולל מתן משוב למשתתפים ושיתוף התוצאות, במהלך השיחות ולאחריהן
 - לכל הצדדים צריכה להיות גישה למידע רלוונטי מספיק זמן לפני הדיונים כדי שהם יוכלו להתכונן
 - הממשלה המארכת צריכה להבטיח כי המקום בטוח ליצירת דיאלוג ומעורבות
- ב. יישום המידע, הגישות והמימוניות החדשות שנלמדו באזור הפעולה העיקרי הראשון (פיתוח היכולת) ולאחר מכן יישום גישה של למידה תוך כדי עשייה יביאו לחיזוק יכולותיהם של ארגוני החברה האזרחית והם יוכלו להשתמש טוב יותר במרחב כדי להשיג את האג'נדה שלהם.

כדי שארגוני החברה האזרחית יוכלו לתרום באופן משמעותי לפלטפורמות ולמרחבי שיתוף פעולה מקומיים, ארציים או גלובליים, הם צריכים להיות מוכנים ומסוגלים להיות מעורבים. מוכנות זו כוללת את ההכנה בתוך הארגון עצמו ובתוך רשת הקשרים של הארגון, כלומר שהוא נערך כדי להגיע למסקנות משלו, שיש לו יכולת לערוך משא ומתן, לבנות קונצנזוס ולתמוך בשותפים שלו. ככל שהיכולות שלו מתחזקות באזור הפעולה הראשון, הוא יותר מוכן ליישם אותן באזור הפעולה השני. לכן הפורום/דיאלוג שבו יבחר הארגון להשתתף ישפיע על השותפים שהוא יבחר וההכנות שהוא יעשה באזור הפעולה הראשון.

ג. מתן סיוע טכני למשרדי ממשלה נבחרים – יש צורך לוודא כי ממשלות מבינות את החשיבות של יצירת סביבה המאפשרת לארגוני החברה האזרחית לשתף איתן פעולה. לשם כך צריכה להיות פתיחות מצד ממשלות, רצון להקצאת משאבים לתהליך שיתוף הפעולה, לוודא כי ניתן סיוע טכני מצד תורמים וגורמים אחרים, שארגוני החברה האזרחית מוכנים לשתף פעולה ושנעשה שימוש בגישת הלמידה תוך כדי עשייה. יש להקצות משאבים לכל יוזמת סיוע טכני שתוביל למיסוד תהליך שיתוף הפעולה בין הממשלה לחברה האזרחית.

אזור פעולה עיקרי 3: שכפול פרקטיקות מומלצות וניהול ידע

אזור הפעולה העיקרי השלישי עוסק במחסומים נוספים בדרך להשגת מעורבות יעילה של החברה האזרחית בתהליכי משילות, ובייחוד המחסור בתרבות שיתוף ידע בממשלות, מימון מוגבל עבור למידה, חוסר תיעוד פעולות מומלצות וסיפורי הצלחה, חוסר יכולת להשתמש בטכנולוגיה ולגשת אליה לצורך שיתוף מידע, סביבות פוליטיות המונעות שיתוף החברה האזרחית וכן היעדר הכיסוי התקשורתי של סיפורי שיתוף פעולה. חשוב לחלוק בסיפורים של שיתופי פעולה בין ארגוני חברה אזרחית לבין מוסדות ממשל, שיציגו את הפעולות המומלצות ויקדמו פיתוח יכולות. ניהול הידע הוא אסטרטגיה חשובה המאפשרת שיתוף פעולה והחלפת מידע בין הצדדים. חיזוק ההבנה הזו בקרב ארגוני החברה האזרחית ובעלי עניין אחרים תלוי בפיתוח מנגנונים של איסופי מידע, שיתופו ושימוש בו, והבאת המידע הנכון לאנשים הנכונים בזמן הנכון. ישנן ארבע פרקטיקות חשובות לתחום פעולה עיקרי זה:

1. קידום שיתוף ידע ולמידה בקרב ארגוני חברה אזרחית ומוסדות ממשל
2. תיעוד משאבי ידע, לקחים וסיפורי הצלחה
3. שכפול פרקטיקות מומלצות של משילות מערבת
4. מקסום דרכי תקשורת וטכנולוגיה לצורך למידה משמעותית על משילות מערבת

הזדמנויות אסטרטגיות נוספות

השפעה חשובה הנובעת מהתמיכה הכלכלית הגדלה ברחבי העולם היא של המגזר הפרטי. המגזר הפרטי והקרנות הפרטיות משנים את תחום הפיתוח בזכות יעדים שאפתניים ומשאבים גדולים. ארגונים רבים כוללים במודל העסקי שלהם פעילות למען הציבור. המשאב החדש הזה מאפשר לארגוני החברה האזרחית בכל העולם הזדמנויות חדשות ואתגרים חדשים העולים מיצירת קשר עם שותפים חדשים אלה. אך חשוב לזכור כי התרומה וההשפעה של הגורמים במגזר הפרטי תשתנה בהתאם למגזרים, לסוג הגורם וגודלו, בין אם מדובר בתאגידים בינלאומיים גדולים או ארגונים בינוניים או קטנים. האותנטיות של הרצון לעזור לחברה נתונה כיום בסימן שאלה. מצד אחד נטען כי המגזר הפרטי יכול לפעול בסביבה בה הרגולציה נמוכה, להתעלם מהמגבלות התרבותיות ומשום שעסקים ממוקדים

ברוח ככללי, הם לא תמיד ייזהרו שלא לגרום נזק. מצד שני, אחרים טוענים כי מעורבות המגזר הפרטי בתהליכי פיתוח היא חיונית בסביבה הגלובלית שבה אנו חיים. בעוד ארגוני חברה אזרחית העוסקים בפיתוח רוצים לשתף פעולה עם המגזר הפרטי לצורך שימוש במשאבים שלהם, חשוב להיכנס למערכות יחסים אלה בזהירות.

סיכום

חשוב לקדם שותפויות בין הממשל לבין ארגוני החברה האזרחית, אך כדי ששותפויות אלה יצליחו להשיג תוצאות ולשקף את רצון האזרחים, חשוב קודם כל לחזק את ארגוני החברה האזרחית. ללא פיתוח היכולות שלהם, יצירת סביבה תומכת ויישום פרקטיקות מומלצות, שותפויות בין ממשלות לחברה האזרחית לא יצליחו להביא לפיתוח המדינה הרצוי. אסטרטגיה זו להנעת החברה האזרחית למעורבות כוללת את ההנחיות הבסיסיות שסייעו לארגוני החברה האזרחית ולמוסדות הממשל להבין את היקף הפעולות הנחוץ לשותפות מוצלחת, וארגונים מתווכים אחרים יפיקו ממנה תועלת.